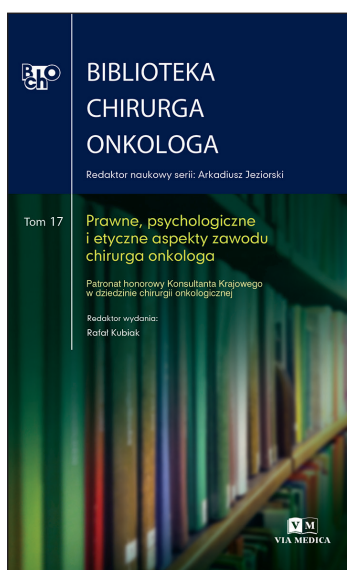

Prawne, psychologiczne i etyczne aspekty zawodu chirurga onkologa

Tom 17. *Biblioteki Chirurga Onkologa* przedstawia wiele zagadnień z zakresu prawa medycznego, które są ważne zarówno dla lekarza, jak i organizatora opieki zdrowotnej. Dodatkowo kwestie te omówiono z uwzględnieniem problemów związanych ze specjalnością onkologiczną. Książka składa się z trzech części: prawnej, psychologicznej i medycznej, przy czym w części prawnej wyodrębniono cztery moduły, których nazwy nawiązują do tradycyjnych gałęzi prawa: administracyjnego, praw człowieka (pacjenta), prawa cywilnego i karnego. Autorami wszystkich tekstów prawnych są wybitni znawcy prawa medycznego (R. Kubiak, A. Liszewska, R. Budzisz, M. Serwach), a także znany psycholog (P. Rasmus) i filozofka (A. Alichniewicz) – oni także zajmują się problematyką medyczną.

Recenzowany tekst ma charakter analizy kompleksowej. Lekarz onkolog czy osoba, która zakłada lub prowadzi podmiot leczniczy, mogą znaleźć tu każdą informację istotną z punktu widzenia praktyki zawodowej. Dotyczy to uregulowań odnoszących się do wymogów podjęcia i prowadzenia działalności leczniczej, z uwzględnieniem obowiązku rejestrowego oraz zasad kontroli i nadzoru nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą. Omówiono także regulacje prawne definiujące pojęcie świadczeń zdrowotnych w onkologii, zasad dostępu i kwestii organizacyjnych związanych z ich udzielaniem, między innymi w świetle Narodowej Strategii Onkologicznej z 2019 roku, a także rodzaju, miejsca i sposobu prowadzenia oraz udostępniania dokumentacji medycznej, zarówno konwencjonalnej, jak i szczególnej (jak np. okołoperacyjna karta kontrolna).

W publikacji dużo miejsca zajmuje omówienie poszczególnych praw pacjenta i związanych z nimi obowiązków lekarza – otrzymywania/udzielania informacji medycznej, decydowania o leczeniu, tajemnicy medycznej, poszanowania intymności i godności, w tym również w sytuacji terminalnej.

Znaczna część publikacji poświęcona jest prawnym formom odpowiedzialności lekarza za naruszenie obowiązków zawodowych. Chodzi o odpowiedzialność cywilną, karną, zawodową. W tej części uwzględniono także kwestie związane z odpowiedzialnością szpitala przed wojewódzkimi komisjami ds. orzekania o zdarzeniach medycznych, a także problematykę ubezpieczeń lekarzy onkologów.

Podział na moduły jest jednak w dużym stopniu umowny i praktyczny (ma ułatwić orientację w tekście), nie przesądza natomiast o charakterze prawnym danej formy odpowiedzialności. Zadbano o aktualność podawanych w pracy materiałów źródłowych, na przykład uwzględniono zmiany

ustawowe wprowadzone tuż przed oddaniem książki do druku, tzn. w końcu 2019 roku. Uważam też za słusze podanie na początku książki informacji o tym, na jaki dzień opracowanie uwzględniła stan prawny.

Autorzy przywołują materiały źródłowe, zwłaszcza akty normatywne, w tym o charakterze wykonawczym, i podają równocześnie, z reguły, wszelkie dane umożliwiające szybki do nich dostęp. Zawarte w opracowaniu analizy są rzeczowe, dotyczą istoty spraw bez wdawania się w spory doktrynalne. Cenne jest, że omawiając poszczególne zagadnienia, odwołało się także do orzecznictwa sądowego. Dobrym pomysłem jest ponadto zamieszczenie w książce wzorów pism procesowych do wykorzystania przez lekarza w razie naruszenia jego dóbr osobistych.

Wartości pozycji nie pomniejszają jej drobne mankamenty. Tekst zawiera powtórzenia, co jest trudne do uniknięcia w sytuacji, gdy jest pisany przez wielu autorów. Dotyczy to choćby definicji przedstawiciela ustawowego czy osoby bliskiej. Powtórzenia występują także odnośnie do kwestii różnych form prawnych wykonywania zawodu – jest o tym mowa w module administracyjnym, a potem wraca się do tego zagadnienia w module dotyczącym prawa cywilnego, a także w przypadku

omawiania tajemnicy medycznej. Należy jednak zauważyć, że w tych sytuacjach powtórzenia wydają się do zaakceptowania, gdyż występują przy okazji omawiania różnych zagadnień, a wiadomo, że większość czytelników wybiórczo sięga do interesujących ich aktualnie tematów. Dobrze by jednak było, żeby za każdym razem autorzy zaznaczyli, że powtórzenie jest świadome. Warto też w tym względzie zasygnalizować stosowaną w książce dobrą praktykę, jaką stanowi w części etycznej odniesienie do części prawnej, gdzie poruszane jest to samo zagadnienie.

W przeważającej części *Prawne, psychologiczne i etyczne aspekty zawodu chirurga onkologa* są przystępnie napisane i w pełni zrozumiałe również dla osoby, która nie ma przygotowania prawniczego.

Eleonora Zielińska

Biblioteka Chirurga Onkologa. Tom 17.

Prawne, psychologiczne i etyczne aspekty zawodu chirurga onkologa

Redaktor wydania: Rafał Kubiak

Od redakcji

Od wielu już lat prof. Arkadiusz Jeziorski redaguje kolejne tomy serii wydawniczej *Biblioteka Chirurga Onkologa*, która ukazuje się pod patronatem Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej. Poszczególne tomy opracowują krajowi eksperci w danych dziedzinach – to czyni książki aktualnymi. Publikacje te stanowią także podstawę do przygotowywania się do egzaminów specjalizacyjnych w specjalnościach onkologicznych, a ponadto są codzienną pomocą w praktyce lekarskiej.

Tom	Tytuł	Redaktor/redaktorzy	Rok wydania
1.	<i>Węzeł chłonny wartowniczy</i>	Arkadiusz Jeziorski, współpraca redakcyjna: Piotr Rutkowski, Janusz Piekarski, Dawid Murawa	2014
2.	<i>Elektrochemioterapia – przydatność kliniczna w leczeniu nowotworów zlokalizowanych w powłokach ciała</i>	Piotr Rutkowski	2015
3.	<i>Mięsaki tkanek miękkich (wydanie polskie)</i> <i>Soft tissue sarcomas (wydanie angielskie)</i>	Piotr Rutkowski	2015 2016
4.	<i>Radioterapia śródoperacyjna</i>	Dawid Murawa, Wojciech P. Polkowski	2016
5.	<i>Chirurgiczne leczenie zmian nowotworowych piersi – Konsensus Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej</i> <i>Chirurgiczne leczenie zmian nowotworowych piersi – II Konsensus Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej (wydanie II poprawione i uzupełnione)</i>	Zbigniew I. Nowecki, Arkadiusz Jeziorski	2016 2019
6.	<i>Mięsaki kości</i>	Piotr Rutkowski	2016
7.	<i>Nowe terapie w czerniakach</i> <i>Nowe terapie w czerniakach (wydanie II)</i>	Piotr Rutkowski	2016 2016
8.	<i>Fiberoduktoskopia – przydatność kliniczna w diagnostyce i leczeniu wycieków z piersi</i>	Jacek Zieliński, współpraca redakcyjna: Radosław Jaworski	2017
9.	<i>Terapia CRS + HIPEC</i>	Tomasz Jastrzębski, Wojciech Piotr Polkowski	2017
10.	<i>Guz liściasty piersi</i>	Wojciech M. Wysocki	2017
11.	<i>Nowotwory głowy i szyi</i>	Małgorzata Wierzbicka	2018
12.	<i>Dermatochirurgia</i>	Piotr Rutkowski, Witold Owczarek	2018
13.	<i>Nowe strategie leczenia raka tarczycy</i>	Barbara Jarząb	2018
14.	<i>25 lat Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej</i>	Arkadiusz Jeziorski	2019
15.	<i>Terapia żywieniowa u chorych operowanych z powodu nowotworów złośliwych</i>	Michał Jankowski, Stanisław Kłęk	2019
16.	<i>Atlas zmian nowotworowych skóry</i>	Piotr Rutkowski, Witold Owczarek	2019
17.	<i>Prawne, psychologiczne i etyczne aspekty zawodu chirurga onkologa</i>	Rafał Kubiak	2020
18.	<i>Skojarzone leczenie przerzutów do ośrodkowego układu nerwowego</i>	Andrzej Kawecki, Piotr Rutkowski, Marek Harat	2020
19.	<i>Nowotwory po przeszczepieniu narządów</i>	Adam Durczyński, Piotr Hogendorf	2020